

Opis systemu kontroli wewnętrznej w mBanku Hipotecznym S.A.

Jednym z elementów systemu zarządzania Bankiem jest system kontroli wewnętrznej wspierający organizację w skutecznym i efektywnym działaniu procesów biznesowych. Obejmuje on wszystkie komórki organizacyjne Banku, określając zasady współpracy pomiędzy nimi, przepływu informacji i monitorowania działań w ramach Banku. Zasady i cele systemu kontroli wewnętrznej wynikają z Ustawy Prawo bankowe, Rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach oraz Rekomendacji H Komisji Nadzoru Finansowego, dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach.

Celem systemu kontroli wewnętrznej jest zapewnienie:

- 1) skuteczności i efektywności działania Banku,
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
- 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
- 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

I. Role organów Banku

1) Rada Nadzorcza:

- a) sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej w Banku,
- b) zatwierdza zasady oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej,
- c) dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej,
- d) zatwierdza zasady kategoryzacji nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej,
- e) zatwierdza propozycje Zarządu Banku w przedmiocie zasadniczej struktury organizacyjnej Banku,
- f) dokonuje oceny stopnia efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku,
- g) zatwierdza Politykę Zgodności w mBanku Hipotecznym S.A., Regulamin funkcjonowania Departamentu Compliance i Kartę Audytu mBanku Hipotecznego S.A.

2) Komitet Audytu Rady Nadzorczej:

- a) monitoruje adekwatność i skuteczność systemu kontroli wewnętrznej na podstawie informacji i raportów otrzymywanych w szczególności od biegłego rewidenta, Departamentu Compliance oraz Stanowiska ds. Audytu Wewnętrznego,
- b) wydaje opinie na temat adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, na potrzeby dokonywanej przez Radę Nadzorczą oceny tego systemu.

3) Zarząd Banku:

- a) projektuje, wprowadza oraz zapewnia we wszystkich komórkach organizacyjnych Banku i samodzielnych stanowiskach pracy funkcjonowanie adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej w ramach trzech linii obrony,
- b) zapewnia funkcjonowanie jednolitego systemu kontroli wewnętrznej w Banku,
- c) zapewnia ciągłość działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwą współpracę wszystkich pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz współpracę z Departamentem Compliance, Stanowiskiem ds. Audytu Wewnętrznego, a także zapewnia dostęp pracownikom tych jednostek do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych,
- d) określa zasady oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej,
- e) określa rodzaje działań podejmowanych w celu usunięcia nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej, w tym środki naprawcze i dyscyplinujące,
- f) informuje Radę Nadzorczą, nie rzadziej niż raz w roku, o wypełnieniu zadań, o których mowa w lit. a)-e),
- g) zatwierdza kryteria wyodrębniania procesów istotnych i listę procesów istotnych wyodrębnionych przez Bank oraz ich powiązania z celami ogólnymi i szczegółowymi systemu kontroli wewnętrznej oraz zapewnia dokonywanie regularnego przeglądu wszystkich procesów funkcjonujących w Banku pod kątem ich istotności,
- h) zatwierdza zasady kategoryzacji nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej,
- i) ustanawia zasady projektowania, zatwierdzania i wdrażania mechanizmów kontrolnych we wszystkich procesach funkcjonujących w Banku, w tym określa rolę komórek organizacyjnych Banku i samodzielnych stanowisk pracy odpowiedzialnych za opracowanie projektów mechanizmów kontrolnych, ich zatwierdzenie i wdrożenie oraz za zapewnienie adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych w procesach funkcjonujących w Banku,
- j) ustanawia zasady niezależnego monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych obejmujące weryfikację bieżącą i testowanie,
- k) zapewnia funkcjonowanie w Banku matrycy funkcji kontroli oraz przypisanie zadań związanych z zapewnianiem jej funkcjonowania,
- l) ustanawia zasady raportowania o skuteczności kluczowych mechanizmów kontrolnych oraz o wynikach ich testowania pionowego,
- m) odpowiada za efektywne zarządzanie ryzykiem braku zgodności,
- n) akceptuje Politykę Zgodności w mBanku Hipotecznym S.A., Regulamin funkcjonowania Departamentu Compliance, Kartę Audytu mBanku Hipotecznego S.A. i zapewnia ich przestrzeganie,
- o) zapewnia niezależne usytuowanie Departamentu Compliance i Stanowiska ds. Audytu Wewnętrznego w strukturze organizacyjnej Banku, określa w sposób formalny uprawnienia i obowiązki pracowników Departamentu Compliance i Stanowiska ds. Audytu Wewnętrznego, jak również niezależność oraz odpowiedni status Dyrektorowi Departamentu Compliance, Ekspertowi ds. audytu wewnętrznego oraz pracownikom Departamentu Compliance i Stanowiska ds. Audytu Wewnętrznego.

II. Organizacja systemu kontroli wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej zorganizowany jest w Banku na trzech niezależnych liniach obrony, gdzie:

- 1) na pierwszą linię obrony składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku, realizowane przez komórki organizacyjne Banku,
- 2) na drugą linię obrony składa się:
 - a) zarządzanie ryzykiem przez wyznaczone komórki organizacyjne Banku, niezależne od zarządzania ryzykiem na pierwszej linii obrony,
 - b) działalność komórki ds. bezpieczeństwa realizowana przez Departament Informatyki i Bezpieczeństwa,
 - c) działalność komórki ds. zgodności realizowana przez Departament Compliance,
- 3) na trzecią linię obrony składa się działalność komórki ds. audytu wewnętrznego realizowana przez Stanowisko ds. Audytu Wewnętrznego, które zapewnia niezależną ocenę adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej w pierwszej i drugiej linii obrony.

Na wszystkich trzech liniach obrony pracownicy Banku, w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują przestrzeganie mechanizmów kontrolnych.

III. Funkcja kontroli

Funkcja kontroli jest elementem systemu kontroli wewnętrznej, na który składają się wszystkie mechanizmy kontrolne w procesach funkcjonujących w Banku, niezależne monitorowanie przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych oraz raportowanie na ten temat. W szczególności obejmuje stanowiska, grupy pracowników lub komórki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji.

IV. Umiejscowienie, zakres zadań, niezależność Departamentu Compliance i Stanowiska ds. Audytu Wewnętrznego

W strukturze organizacyjnej Banku Departament Compliance i Stanowisko ds. Audytu Wewnętrznego podlegają bezpośrednio Prezesowi Zarządu Banku.

a. Departament Compliance

Zapewnienie zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami prawa (krajowego i międzynarodowego) i ze standardami rynkowymi przyjętymi przez Bank oraz przestrzeganie regulacji wewnętrznych przez pracowników Banku zapewnia osiągnięcie celu ogólnego, o którym mowa w art. 9c ust. 1 pkt 4 ustawy – Prawo bankowe oraz niweluje ryzyko braku zgodności i minimalizuje możliwość wystąpienia bądź eliminuje następujące ryzyka:

- 1) prawne, będące skutkiem nieprzestrzegania przepisów prawa,
- 2) wynikające z rozbieżności przy interpretacji przepisów prawa,
- 3) reputacji, w związku z nieprzestrzeganiem przepisów prawa,

- 4) nałożenia sankcji i powstania strat finansowych wynikających ze zmaterializowania się ryzyk określonych powyżej w pkt 1)-3).

Zapewnienie zgodności przez funkcję kontroli realizowane jest na trzech liniach obrony przez wszystkich pracowników Banku, stosownie do wykonywanego przez nich zakresu obowiązków oraz nadanych im uprawnień, stosowanie i niezależne monitorowanie mechanizmów kontrolnych, w tym zwłaszcza stosowanie i niezależne monitorowanie kluczowych mechanizmów kontrolnych, mających na celu zapewnienie zgodności działania banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Zadania Departamentu Compliance:

- 1) identyfikowanie, ocenianie, kontrolowanie, monitorowanie i raportowanie o ryzyku braku zgodności z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i przyjętymi przez Bank standardami postępowania,
- 2) opracowywanie i wdrażanie w Banku wytycznych, zasad oraz standardów działania z obszaru compliance, w tym standardów obowiązujących w Grupie mBanku S.A.,
- 3) sprawowanie nadzoru nad realizowanymi przez komórki organizacyjne Banku zadaniami z obszaru compliance,
- 4) doradztwo i instruktaż merytoryczny w obszarach merytorycznych, z poszanowaniem zasady unikania konfliktu interesów w zakresie realizacji czynności kontrolnych i doradczych,
- 5) utrzymywanie kontaktów, w zakresie uregulowanym w ustawach i wynikającym z przedmiotu działania Departamentu Compliance, z Komisją Nadzoru Finansowego, Generalnym Inspektorem Informacji Finansowej, sądami, prokuraturami oraz innymi uprawnionymi podmiotami,
- 6) prowadzenie lub koordynowanie i nadzorowanie postępowań wyjaśniających prowadzonych w Banku w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa oraz zawiadamianie organów ścigania o wykrytych działaniach przestępczych na szkodę Banku,
- 7) przeprowadzanie oraz monitorowanie szkoleń z obszaru compliance organizowanych dla pracowników Banku, stanowiące odpowiednio mechanizm kontroli ryzyka braku zgodności i monitorowanie ryzyka braku zgodności w ramach zarządzania ryzykiem braku zgodności.

b. Stanowisko ds. Audytu Wewnętrznego

Audyt wewnętrzny rozumiany jest w Banku jako niezależna działalność, obiektywnie zapewniająca i doradcza, której celem jest przysporzenie wartości i usprawnienie działalności Banku.

Audyt wewnętrzny wspiera Bank w osiągnięciu celów poprzez systematyczne i zdyscyplinowane podejście do badania, oceny i doskonalenia skuteczności procesów zarządzania ryzykiem, kontroli wewnętrznej i ładu korporacyjnego.

Zadania Stanowiska ds. Audytu Wewnętrznego:

- 1) ocena adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem,
- 2) ocena adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej,
- 3) realizacja zadań audytowych, planowych i doraźnych, w odniesieniu do wybranego lub wybranych obiektów audytowych,
- 4) wydawanie zaleceń z audytu oraz monitorowanie i raportowanie stanu ich realizacji,
- 5) doradztwo w zakresie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej,

- 6) utrzymywanie w imieniu Banku kontaktów z Komisją Nadzoru Finansowego w zakresie wynikającym z właściwości przedmiotowej Stanowiska,
- 7) współpraca z biegłym rewidentem w zakresie wynikającym z właściwości przedmiotowej Stanowiska oraz koordynacja działań związanych z realizacją zaleceń wydanych w wyniku badania sprawozdań finansowych Banku i raportowanie w tym zakresie,
- 8) współpraca z komórką audytu wewnętrznego podmiotu dominującego w zakresie wynikającym z właściwości przedmiotowej Stanowiska oraz z konieczności spełnienia wymogów określonych w regulacjach dotyczących nadzoru skonsolidowanego, a także z potrzeby przeprowadzania audytów wspólnych w celu wsparcia eksperckiego w zakresie prowadzonych audytów,
- 9) koordynowanie prac związanych z kontrolami przeprowadzanymi przez zewnętrzne organa kontrolne.

c. Niezależność Departamentu Compliance i Stanowiska ds. Audytu Wewnętrznego

Niezależność Departamentu Compliance i Stanowiska ds. Audytu Wewnętrznego jest zapewniona m.in. poprzez:

- 1) raportowanie do Zarządu Banku, Komitetu Audytu i Rady Nadzorczej,
- 2) możliwość bezpośredniej komunikacji Eksperta ds. audytu wewnętrznego i Dyrektora Departamentu Compliance z członkami Zarządu Banku, Komitetu Audytu i Rady Nadzorczej,
- 3) udział Eksperta ds. audytu wewnętrznego i Dyrektora Departamentu Compliance w posiedzeniach Zarządu Banku, jak również w posiedzeniach Komitetu Audytu w przypadku, gdy przedmiotem posiedzenia są zagadnienia związane z systemem kontroli wewnętrznej, w tym z zapewnianiem zgodności, audytem wewnętrznym lub zarządzaniem ryzykiem,
- 4) wymaganą zgodę Rady Nadzorczej na powołanie Eksperta ds. audytu wewnętrznego i Dyrektora Departamentu Compliance, a w przypadku odwołania - po uprzednim wysłuchaniu tych osób przez Radę Nadzorczą,
- 5) oddzielenie Stanowiska ds. Audytu Wewnętrznego i Departamentu Compliance od innych komórek organizacyjnych, funkcji i stanowisk w Banku oraz niewykonywanie przez pracowników Stanowiska ds. Audytu Wewnętrznego i Departamentu Compliance innych obowiązków, niż wynikające z ich zadań,
- 6) zatwierdzenie przez Zarząd Banku i Radę Nadzorczą Karty Audytu, określającej zasady funkcjonowania audytu wewnętrznego w mBanku Hipotecznym S.A. oraz Regulaminu funkcjonowania Departamentu Compliance,
- 7) zasady zatrudniania pracowników Stanowiska ds. Audytu Wewnętrznego i Departamentu Compliance, zapewniające niezależność i obiektywizm wypełniania przez nich zadań oraz odpowiedni poziom ich kwalifikacji, doświadczenia i umiejętności.

V. Zasady corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej

Ocena adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w Banku obejmuje ocenę adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, zapewnienia zgodności i audytu wewnętrznego. Ocena taka, dokonywana jest przez Radę Nadzorczą, po uprzednim przyjęciu przez Zarząd Banku i uzyskaniu opinii Komitetu Audytu.

Ocena adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej dokonywana jest na podstawie:

- 1) rocznego raportu Stanowiska ds. Audytu Wewnętrznego, zawierającego m.in. ocenę adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem,
- 2) rocznego raportu Departamentu Analiz i Zarządzania Ryzykiem o wynikach samooceny oraz kwartalnego raportowania o nieprawidłowościach krytycznych i znaczących,
- 3) rocznego raportu Departamentu Compliance nt. zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku,
- 4) informacji Zarządu Banku o realizacji zadań przypisanych temu organowi w ramach systemu kontroli wewnętrznej,
- 5) istotnych, z punktu widzenia adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, informacji uzyskanych od podmiotu dominującego,
- 6) ustaleń dokonanych przez biegłego rewidenta,
- 7) oceny rocznej Badania i Oceny Nadzorczej (BION) dokonywanej przez Komisję Nadzoru Finansowego,
- 8) ustaleń wynikających z czynności organów kontrolnych,
- 9) istotnych z punktu widzenia adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, ocen i opinii dokonywanych przez podmioty spoza Banku.